

رێفۆرم!!!! ... ئاسۆ عه‌لی

ئه‌وه ماوه‌ی چه‌ند ساڵێکه ده‌نگۆی رێفۆرم رێفۆرمخوازی له‌سنوره‌که‌ی ی ن ک دا به‌رز بوته‌وه بێ ئه‌وه‌ی تاكو ئیستا وشه‌یه‌ک یان به‌نامه‌یه‌ک بو ئه‌وه‌ه‌راوه‌وریایه‌ی که‌به‌رپا‌کراوه به‌فه‌رمی خرابیته به‌رده‌می جه‌ماوه‌رو بو رای گه‌شتی ئاشکراکراو، جگه له‌و نامه‌یه‌ی که چه‌ند ئه‌ندامی م س ینک ئیمزایان کردبوو ئه‌وه‌یش بێجگه له‌ قسه‌ی سارد و بێتام دژی مامج‌ه‌لال هه‌یچی تری تیا نه‌بوو.

مامج‌ه‌لال پیر بووه 70 ساڵه . . . ئه‌م قسه‌یه‌که‌ی ده‌توانی بخریته قه‌لبی رێفۆرم و چاکسازیوه، خاوه‌نی ئه‌وقسه پ‌روپوچانه خۆیان پ‌یوستیان به‌ چاکسازی و ئه‌س‌لوبی قسه‌کردن هه‌یه بوخۆیان.

ده‌نگ و باسی رێفۆرم که‌ی و له‌ چ کاتی که‌دا په‌ره‌ی سه‌ند؟

کاتی شه‌ری ناوخۆ ینک و ئه‌وه مه‌سه‌لانه‌ی که ئیستا به‌ گه‌نده‌ل ناویان ده‌به‌ن و به‌ ئه‌وانی تری شه‌وه که ئیستا خۆیان ناو ناوه رێفۆرمخواز له‌ گه‌رمه‌ی گه‌نده‌لی و دا‌رووخان و وێرانکردنی کوردستاندا بوون، به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی شه‌ر بوودژی پ د ک و حه‌یزبه‌کوردستانیه‌کانی تر، ئه‌وه شه‌ره بو ئه‌وان رێفۆرم بوو . . هه‌یچ که‌س ولایه‌نیک له‌ خۆشی شه‌ره‌که‌یان دژی پارته‌ی ورته‌یان له‌ده‌م نه‌ده‌هاته ده‌روهه رێفۆرم و مێفۆرم دیناریکی قه‌لبی نه‌ئکرد بو ئه‌وان.

رێفۆرم له‌سه‌ره‌تای ده‌ستپێکردنی ئاشتی له‌کوردستان و گه‌توگۆی ینک و پ‌دک په‌ره‌ی سه‌ند، ئه‌وه‌کاته‌ی ینک به‌سه‌رکردایه‌تی به‌رپ‌یز مام ج‌لال له‌گه‌ل به‌رپ‌یز کاک مه‌سه‌ود بارزانیدا رێککه‌وتن بو ئه‌وه‌ی چیتر شه‌ری م‌الوێرانکه‌ری کورد به‌کورد نه‌کری و حه‌رام بکریته.

ئه‌وه ده‌سته‌یه‌ی که‌دژی ئاشتی کوردستان بوون وله راستیدا دژی هه‌موو جو‌ره رێککه‌وتنیک بوون له‌ گه‌ل پارته‌ی و لایه‌نه‌کانی تری ساحه‌ی کوردستان، هاواریان لێ هه‌ستا و به‌ ناوی رێفۆرم و گه‌نده‌لی هه‌رایه‌کیان دژی مامج‌ه‌لال ده‌ست پ‌یکردوو ته‌نها له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که مام ج‌لال له‌گه‌ل پارته‌ی دا‌رپ‌یکه‌وتوو به‌ ئه‌نجامیک گه‌یشته‌وون که شه‌ره‌نه‌که‌ن و ئاشتی به‌رقه‌رار بێت، واته ئیستا **مام ج‌لال باجی ئه‌وه ئاشتی یه ئه‌دات که له‌گه‌ل پارته‌ی و لایه‌نه‌کانی تر دا کردوو یه‌تی نه‌ک شتیکی دیکه، مه‌سه‌له پیری و گه‌نده‌لی و شتی تر نیه.** ئه‌وه ده‌سته‌یه پ‌یانی وایه ینک به‌سه‌رکردایه‌تی مام ج‌لال ته‌نازولی بو پارته‌ی کردوو و مه‌حاله نابێ یه‌کیتی ته‌نازول بو پارته‌ی بکات.

ناوزه‌دکردوو (negotiation) به‌لام هه‌موو ته‌نازول و ماستا‌وکردنه‌که‌ی خۆیانیان بو به‌عس به‌ دانو ستان و گه‌توگۆ و (که له‌سا‌لانی 1983 / 1984 دا به‌ بێ ئاگاداری لایه‌نه‌کانی تری ساحه‌ی کوردستان دیانکرد.

هه‌ینه ک‌ال‌فام بوون وایانده‌زانی حه‌یزبی به‌عس هه‌ینه بێ عه‌قل بوو نه‌یده‌زانی که ئه‌مان ته‌مه‌سیلی گه‌شت خه‌لکی کوردستان ناکه‌ن.

ئه‌گه‌ر مام ج‌لال ئاشتی له‌گه‌ل پارته‌ی دا به‌ ئه‌نجام گه‌یانده‌ی و به‌رژه‌وه‌ندی گه‌له‌که‌ی خه‌ستیته پ‌یش به‌رژه‌وه‌ندی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان و ئه‌وه ئاشتی یه‌ی که ئیستا خه‌لکی کوردستان له‌به‌ره‌مه‌که‌ی ده‌خۆن و ئاوه‌دانی و خه‌یرو خۆشی بو کوردو کوردستان هه‌ناوه ده‌ستپ‌یشخه‌ری مامج‌ه‌لال بێت، گروپی به‌ناو رێفۆرم ناویان لێناوه ته‌نازولکردن بو پارته‌ی، ئه‌وه مام ج‌لال گه‌وره‌ترین سه‌روه‌ری بو خۆی و حه‌یزبه‌که‌ی ومیلله‌ته‌که‌ی به‌ناوی خۆیه‌وه بو مێژوو تو‌مار کردوو به‌لی مێژوو ئاوها ده‌نووسریته‌وه . . . ، ئاخ‌ر مام ج‌لال به‌و ئاشتی‌کردنه‌ی له‌گه‌ل پ‌دک دا له‌سه‌رتاسه‌ری کوردستاندا، نه‌ک ته‌نها له‌ناو هه‌یکه‌لی رێکخه‌ستی ینک دا رێفۆرمی ده‌ستپ‌یکردوو به‌ عه‌مه‌لی هه‌نگاوی بو نا، ئیستا هاتوون ئیسه‌کانی خۆی به‌خۆی ده‌فرۆشنه‌وه.

هه‌قال نه‌شیروان له‌ لوتکه‌ی هه‌رمی ده‌سه‌لاتی ینک دابوو جیگری مام جه‌لال بوو، به‌ حوکمی شوینه‌که‌ی ده‌سه‌لاته‌که‌ی ده‌یتوانی له‌و شوینه‌وه‌ چاکسازی و ریفۆرم له‌ ناو ینک دا بکات ئه‌گه‌ر مه‌سه‌له‌ ریفۆرم و چاکسازی بووایه!! نه‌ک راکاته‌ ده‌ره‌وه‌و خۆی بخاته‌ بازنه‌که‌وه‌و به‌ده‌وری خۆیدا بخولیته‌وه‌، ئاخ‌ر ریفۆرم له‌ ناوه‌وه‌ ده‌کریت نه‌ک له‌ده‌ره‌وه‌. . . به‌لام چونکه‌ ئه‌سلی مه‌سه‌له‌که‌ ریفۆرم و چاکسازی نیه‌ نه‌بووه‌، مه‌سه‌له‌که‌ رقیکی ئه‌ستوره‌ له‌دلیکی ره‌شه‌وه‌ هه‌لیکردوو و دانوستان و ئاشتی و پیکه‌وه‌ژیانی له‌گه‌ل پارتی ولایه‌نه‌کانی تری کوردستانیدا پێ هه‌زم ناکرئ، بۆیه‌ سه‌ری لیتیکچوووه‌و خۆیشی نازانی ده‌ست بداته‌ چ شتیک بۆ ئه‌وه‌ی داخی خۆی برێژئ، ئه‌وه‌نیه‌ کاک نه‌وشیروان له‌ کتییی خولانه‌وه‌ له‌ناو بازنه‌داله‌وه‌لامی نارازی بوونی پارتی و به‌ره‌ی جود دا دژی گه‌فتوگۆی ینک- به‌عس دا به‌چ زمانیک ده‌په‌یقئ، ئاخ‌ر ئه‌وه‌مه‌ورقه‌ له‌ به‌ره‌ی جود له‌پای چی و بۆخه‌مه‌تی کئ؟! .

به‌مه‌رجیک ئه‌و کتیه‌شی له‌سالی 1999 دا چاپ و بلاوکرده‌وته‌وه‌ کاک نه‌وشیروان له‌لاپه‌ره‌ 64 دپری 29/28 دا ئه‌فه‌رموئ: **(به‌په‌یچه‌وانه‌ی درۆده‌له‌سه‌کانی لایه‌نه‌کانی جوده‌وه‌ که‌ له‌ ئیرانه‌وه‌ ئه‌وه‌رین)** . خه‌لکینه‌ سه‌یری ئه‌م ئاسته‌ نزم و وشه‌ ناشیرینه‌ که‌ن ئه‌م هه‌قاله‌ پێی په‌یقئیه‌؟! بۆ نه‌گه‌تیش به‌ته‌مایه‌ کۆمپانیای وشه‌ به‌رپۆه‌به‌ریت.

دوای ئه‌وه‌ کاک نه‌وشیروان که‌ی له‌ بواری راگه‌یانندا خۆیندویه‌تی یان چی لئ ده‌زانی وا به‌نیازه‌ پرۆژه‌یه‌کی گه‌وره‌ی راگه‌یاندن بکاته‌وه‌، یان به‌ته‌مایه‌ له‌و ده‌زگایه‌وه‌ باوه‌شینی ئاگری شه‌ری ناوخبکات، قسه‌و قسه‌لۆک ته‌خشان په‌خشان بکاته‌وه‌. . . ئه‌گه‌ر کاک نه‌وشیروان به‌ته‌مایه‌ ئاستی نووسینه‌کانی وه‌ک ئاستی کتییی (خولانه‌وه‌ له‌ناوبازنه‌) که‌ی دا بیته‌ ئه‌وه‌ ده‌بئ بۆخۆی هه‌ر بیخولینیته‌وه‌ چونکه‌ پرۆسه‌ی ئاشتی رێچکه‌ی خۆی گرتوووه‌ به‌ره‌و دواوه‌ ناگه‌ریته‌وه‌، تازه‌ جاریکی تر هه‌یچ که‌س ناتوانئ سه‌رکرده‌یه‌تی گوشت و گوشتاریکی تری وه‌ک قه‌رناقاوپشت ئاشان بکاته‌وه‌، و اچاکتره‌ هه‌قال کاک نه‌وشیروان خۆی له‌گه‌ل ئه‌م وه‌زه‌دا بگونجینئ و چاوی بکاته‌وه‌و دنیا پرونته‌ر ببینئ، ده‌ست بداته‌ ده‌ستمان وه‌مه‌وو پیکه‌وه‌ کوردستانی ئازیزمان ئاوه‌دان بکه‌ینه‌وه‌، یه‌کترمان خۆش بوئ. به‌سه‌ ئینتر شه‌رو رق و کینه‌ لیگه‌رین با ئازاد بین.